

Szerkesztőség és kiadóhivatal
Szerkesztői utca SIMON-ház Kuna József ut
kereskedésével szemben.

HIRDETMÉNYEK.

előzetési pénsek és a kiadás körüli panaszok
valamint a lap szerkesztésével illető
minden körülmények ide intézendők.

Bérmertelen levelek csak ismert kezektől
fogadtnak el.

DEBRECZENI ELLENŐR.

POLITIKAI, TARSADALMI és KÖZGAZDASÁGI LAP.

A SZABADELVŰ PART KÖZLÖNYE.

Megjelen naponként, a vasárnap és péntek kivételével.

Előzetési ár

Helyben házhoz hordva vagy vidékre
postán küldve

Egész évre	10 ft — kr
Félévre	5 ft — kr
Negyedévre	2 ft 50 kr
Egy hóra	1 ft — kr

Hirdetési díj:

Ot-hasábospitisor egyszeri beiktatásáért 5 hr
Bélyegdíj minden hirdetésért külön 30 kr
Nyiltór 4 hasábos pitisorért 20 kr.
Hirdetést vagy reklámot magában foglaló
ajdosságra 50 krajczár.

XVII. évfolyam 1890.

Debreczen. Csütörtök November 6.

216. szám.

Virrad

A képviselőház tegnap előtti kezdette meg az állami költségvetés tárgyalását.

E tárgyalás rendezésében nemcsak a legmélyrehatóbb, de legzajosabb is szokott lenni, mert a költségvetésnek, tehát a kormányzat tovább folytatásához szükséges anyagi eszközöknek megszavazása legfőbbképpen bizalmi kérdés a kormány iránt.

Ez a bizalom, ha igenlőleg nyilvánul a kormányhoz szemben, azt jelenti, hogy a férfiakat, kiknek kezébe egy évre a nemzet sorsa helyeztetett el, akceptálta a parlament.

Természetes tehát, hogy az ilyen bizalomnak a kinyilvánítása annyira lelkiismeretes megfontolásának eredménye lehet csak, mely a legmesszebb menő kritikát teszi szükségessé.

Magának az országnak érdekében áll, hogy a parlamentnek minden egyes pártja a legnagyobb rigorózással bírálja meg a költségvetési javaslatot, mely egyszerűsége miatt is szól; vajon a nemzet haladás tovább fejlesztésére kicsoda új intézkedések létesítését látja szükségesnek a kormány?

A költségvetést tárgyaló parlamenti kritikának az e kérdésre az egyes szakminiszteri tárczák tételeiben adott feleleten kívül, arra is kell válaszolnia a tanácskozásnak: mennyire szükségesek a tervezett reformok, mennyire illeszthetők azok be a kormányzat mai keretébe; mennyire felelnek meg a speciális és általános állami céloknak; és végül a kormány eddigi működése ugyan-e garanciát arra, hogy a tervbe vett reformok ügye az ő kezében biztosítva lesz?

Szóval a költségvetési vita a legterjedtebb körű kritikát s az állami költségvetés megszavazása legnagyobb bizalmat tételezi föl.

A tegnap megkezdett tárgyalásból az vehető ki, hogy az ideai tárgyalások simák és rövidnek lesznek.

A „Debreczeni Ellenőr“ tárczája.

Püspök és ballerina.

(Angolból).

A napilapok olvasóinak tudomásuk van arról a nagy vitáról, mely az anglikán szinódusban folyt le a tétel felett: Az egyház viselkedése a szinpadal szemben.

A püspökök egyrésze elismerte, hogy a színművészet kiváló faktora a nevelésnek, a képzésnek és hogy a színészek művészek s apostolai az erkölcsnek és a humanitásnak; a püspökök másik része azonban csak egyszerű komédiásoknak nézi őket, kik azzal, hogy másokat mulattatnak, keserves kenyeret keresnek. Azonban a püspökök legnagyobb része tovább megy és a szinpadot a pokol előszobájának és a drámai művészetek istentől elrugaszkodott és elveszett sátnőfőköknak nézi.

A soudlerswelsi püspök, a ki a színészet kedvelő párthoz tartozik, kinyilatkoztatta, hogy a táncz, istennek tetsző kifejezése az örömmel, amiről a biblia is tanúságot tesz, midőn felemlíti, hogy a zsidók körül tánczolták a frigyüladát.

Fiji püspök ő lórsága megerősítette ezt és még hozzátette, hogy a saját egyházmegyéjében az istentisztelethez is felhasználja a szinpadon nem igen látott tánczszertű mozdulatokat. Egyes liberális prelátsók hasonló álláspontot foglaltak el, így ő lórsága az ulundi püspök mondja, hogy az ő egyházmegyéjében a toilette hiányossága miatt a nők talán még kevesebb ruhában jelennek meg mint egy ballerina s ha az utcán látják őket, senki sem talál rajtuk valami illetlenséget. A tisztáknak minden tiszt a.

Mi ennek a magyarázata? Talán a parlamenti ellenzék belefáradtak a küzdelmekbe, vagy az egymást meggyőzés lehetetlenné vált?

Sem egyik, sem a másik eset nem forog föl.

A költségvetési tárgyalások rövidnek és simák lesznek, mert a pénzügyminiszter által beterjesztett javaslat annyira tiszta és átlátszó, hogy ahhoz semmi kétség nem férhet; mert a budget fölösleggel van lezárva, ami a kormány eredményes és kitünő, céltudatos munkájának tudható be érdemül; és mert a Szapáry kabinet programjában a kormányzat minden ágára vonatkozólag oly hatalmas fejlődési tényezők alapja és eszköze vannak, melyek előtt csak is teljes elismeréssel hajóhatunk meg; s végül mert a kormány férfias czélt nem tévesztő eddig munkálkodása a multa köszönetet, a jövőre pedig egyenesen bizalmat követel magának.

Ez a nézet jutott érvényre nem csupán a szabadelvű párt klubban, mely a javaslatot minden vitaközös nélkül, lelkes éljenzéssel fogadta el, de a mérsékelt ellenzéki pártkörben is, hol Apponyi, a diplomata és publicista pártvezér s Horváth, a pénzügyi záslóvivő indítványára a költségvetést egyhangulag elfogadták a részletes tárgyalás alapjául: sőt a függetlenségi párt is ellentétes magatartását csupán államjogi okokból magyarázza ki.

Szóval úgy látszik, hogy Európa összes kormánya között, Magyarország kormánya az a legszerencsésebb, melynek költségvetése nem talál akceptábilis ellenzékre.

A tudomány, munka és kitartás méltán kiérdemelt gyümölcse és a jövő munkásságának nagy értékű záloga ez.

Azt hisszük: a megindult tárgyalás méltóságát és derűs színezetét sem a függetlenségi párt fogadkodásai a közgazdaság államosításnak ellenében, sem pedig az alsó papság igazításai az elke-

resztelések ügyében, nem fogják a mult év herce-hurczáinak és féktelen zavarainak alacsony nivójára süllyeszteni.

Remélhető, hogy a költségvetési vita tegnap megvirradt derűs reggelét derűs alkonyipir fogja követni.

A főispáni kar nyilatkozata. Szapáry Gyula gróf miniszterelnök a közigazgatás reformja ügyében nyilatkozatra szólította az összes főispánokat. Mint értesülünk, valamennyi főispán a közigazgatás államosítása mellett nyilatkozott.

Az ujonczozási törvényjavaslat. melyet tegnap nyújtott be a képviselőházhhoz, elrendeli, hogy a sorozás március 1-től április 30-ig menjen végbe Sorozás alá kerülnek mindazok, kik 1870-ben, 1869-ben és 1868-ban születtek. A közös hadsereg és tengerészet számára 42.711 ember szükséges míg a honvédek részére 12.500 az előlirt szám.

A büntető kódex módosítása. A büntetőtörvénykönyv módosításáról szóló novella az igazságügyminiszter megbízásából már teljesen előkészült. Az előadói tervezet mely Schédius Lajos kurai bíró műve legközelebb nyomtatásban is megjelenik.

Országgyűlés.

Budapest, November 5. 1890.

A budgetvitát ma folytatta a képviselőház, növekvő érdeklődéssel. Az ülés elején Istóczy Győző nyújtott be törvényjavaslatot az „otthon mentesítéséről“ s Komlóssy Ferenc az elkeresztelési miniszteri rendelet ellen benyújtott kérvények tárgyalási ideje felől kérdezősködött, mire Péchy Tamás elnök kijelentette, hogy azok a kérvények a költségvetés után fognak tárgyalatni.

A költségvetési vitát ma Molnár József kezdte meg; ma sem beszélt rosszabbul, mint máskor; de vele is, mint Ugronistával szemben, közönyével tüntetett a függetlenségi párt. Molnár meglehetősen tárgyilagosan foglalkozott a költségvetéssel, melynek realitását elismerte s kiemelte a benne nyilatkozó takarékoságot.

Ábrányi Kornél szóalt föl ezután s hosszú beszédben fejtegette — nem a budgetet — hanem a mérsékelt ellenzék helyzetét.

— Es joggal — mondá Hawthorne, — Mindjárt úgy fogja azt találni. Csak néhány hölgy van itt, ném barátinói és leányoméi. Egy kissé zenélnek a társaság felélenki tésére.

Nemsokára a szalonban látta mr Grundy csaknem az egész püspöki kart. Most az egyszer nem oszlottak akciókra, sőt élénk társalgásba elegyedtek a hölgyekkel.

Sok elegáns, disztigvált kinézésű hölgy volt és mr Grundy is bemutaták többeknek. Különösen szívesen beszélt vele miss Sympton Totie egy kedves, szelíd, művelt gyermek, melyen vallásos és gyermeg szívvel laggal bíró hölgy, Kérdősködött Grundy egyházmegyéjéről, a konferenzia határozatáról és e határozatokot olyan kedves, piruló arcczal fogadta, hogy a kis szemű szép leány mellett Grundy egészen felmelegedett és szinte sajnálta, hogy e kedves teremés nem az ő leánya.

Ez után a jelen volt sok szép fiatal hölgy összeállt s egy kedves kardalt zengtek az „Ali Baba“ operából. Ezután egyik hölgy szólott adott elő remekül iskolázott hanggal. Szóval igen kellemes est volt és Grundy valóban megijedt, midőn óráját megnézve, a mutató éjtelt mutatott. Egy fiatal leány sem sietett volna egy le a lépcsőn, mint ő lórsága a házigazda lépcsőzetén.

— De kedves barátom, — még egy pillanatra — mondá a házigazda. Ön még nem fog elmenni. Igeu kérem, hogy tisztázzunk még néhány kérdést önnel és a szinódussal.

— Más alkalommal, ma lehetetlen. Megígértem önnek, hogy 10 órákor honn lesznek. Jó éjt.

— Hagyja remélem, hogy ezt az estét kellemesen föltötte. Hogy tetszik önnek a kis miss Sympton.

Ábrányi tegnap a „Pesti Napló“ban panaszkodott, hogy a mérsékelt ellenzék szónokait nem hallgatják a házbán; e panaszra ma nem volt neki alkalma; csak az a kérdés, hogy meg volt-e elégedve azzal a hatással, amivel a régi fegyvertárs, a függetlenségi párt kísérte az ő beszédét. A közigazgatás reformját a mérsékelt ellenzék által fölnevelt s a kormány-párt által adoptált gyermeknek nevezte el, melynek sorsát a mérsékelt ellenzék aggodó figyelemmel kíséri. Pártja érdemeit lelkesen emlegette Ábrányi, sőt odáig ragadtatta magát, hogy mindazt a jót, mit a kormány csinált, a saját pártjának vindicálta, a mi hangos derűtséget kellett a kormánypárton.

Csanády Sándor mókázása után Wekerle Sándor pénzügyminiszter emelt szót. Beszéde elején nemes érzésre valló föllendüléssel szolgáltatott igazságot annak a férfúnak, ki a pénzügyi egyensúly helyreállítására az alapot megvetette. A szabadelvű párt élénk helyeslése kísérte, midőn Wekerle miniszter kijelentette, hogy neki, kinek a politikai moral sem engedi meg, hogy idegen tollakkal ékeskedjék, kötelessége elismerni, — hogy a pénzügyi politika mai sikerei korábbi évek munkájában gyökereznek s elismeréssel kell adózni azon férf irányában, — ki tekintélye egész súlyát vetette latba, hogy a pénzügyi egyensúly helyreállítását inagurálja. Nagy hatással adott ezután lezékét Ábrányinak a demociatiából és a szabadelvűségéből, — a ki ugyanis azt állította, hogy a conservatív társadalom és a szabadelvű állam összeférnek. Ezután a budget ellen felhozott pénzügyi érvekkel foglalkozott, köszönettel fogadva a tárgyilagos, sőt hízegző kritikát, és kijelentette, hogy ha ő ellenzéki volna, több aggálynak adott volna kifejezést, mint az ellenzéki szónokok tették s itt szép lezékét adott az ellenzéknek a tárgyilagos critica kötelességéről. Részletesen czafolta ezután a pénzügyi kifogásokat, a fogyasztási adóknak állítólag tulaágos nagy mérvétől kezdve az önálló vámtérület eszméjéig, mely utóbbit a miniszter nem tekintheti önczélnek, hanem csak eszköznek, melyet akkor kell használni, ha más módon közigazdasági érdekeinket szolgálani nem lehet. — Tiltakozott az ellen is a miniszter, hogy a közigazgatás reformjának eszméjét a mérsékelt ellenzék magának vindicálja. Hisszen vannak a cabinetben és a szabadelvűpártban is, kik régóta hívei ennek a reformnak. Maga a pénzügyminiszter is híve volt annak, már a mikor pénzügyi tanulmányokkal kezdett foglalkozni s meggyőződött róla, hogy akár a dohánysempészet megakadályozásánál, akár az adóügyekben csak félrendszabályt lehet

— Kitünően. Kedves, erényes, művelt gyermek. Kik a szülői?

— Hogy igazat szóljak, azt biz én, nem tudom. Ő tulajdonképpen balettdancosnőnek van szerződötve az operaház hoz. Ném —

Mr Grundy megmerevült a bámulattól és rettenetes világgosság gyult agyában.

— Kik a többi hölgyek? — kérdezte csaknem lélegzet nélkül.

— Mindnyája színésznő, teatrális nép. Némelyek az elsőrendű művésznők, mások kóristánók és balettdancosnők és így tovább. Az igazság az, hogy mindnyáját meghívtam, hogy legyőzzem irányukban a szinodus előítéletét. Megelégedésemre látom, hogy a kis meglepetés teljesen sikerült.

— Szavamra mr Hawthorne, ez nagyon erős volt! kiáltott Grundy. Az ön fedele alatt én nem maradhatok tovább, de hogy sértődve vagyok, azt meg kell mondanom önnek. Ezt mondva méltóságát teljesen távozott.

— Hol az isten szent szerelmébe jártál ily sokáig Septimus: — kérdé mrs Grundy, amint térje éjtét után félórával hazatért.

— Hawthornénál, édes szivem, volt a szives válasza.

— Valóban. És mit csináltak ott?

— Csevegtek és théat ittak.

— És ki volt ott?

— Ő lórsága lehetetlennek találta azt, hogy az ott talált hölgytársaságról szóljon.

Néhány napra az estély után mr Grundy egy kis idegrázkódtatás érte.

Édes szivem — mondá nevéhez — gondold csak, egy mr Hovley neví ur, ki egy operaház tulajdonosának nevezi magát, a szinodus titkársága által a konferenzia számos tagját meghívta egy operaelőadásra.

— Minő szerencsétlenség! — kiálta mrs Grundy felindulva.

alkalmazni, míg az állami közigazgatás be nem hozatik. A miniszter beszédét, mely méltóan esztakozik Wekerle többi parlamenti sikereihez, a szabadelvű párt lelkesen megéljenzte.

A budget vitát holnap folytatják. A mai ülés végén Komjáthy Béla és Ugron Gábor interpelláltak.

Külföld.

Oroszországi hangulat. A „Novoje Vremja” kiemeli, hogy a téli évszak különösen békés politikai kilátásokkal nyílik meg és azt mondja, hogy az európai vezérhatalmak viszonyában úgy látszik, beállott az, a mit a francziák „dédente” szóval fejeznek ki. Az idézet lap szerint általános a nézet, hogy az események illetően fordulata első sorban a német császár utazásainak köszönhető.

Bolgár szerb kibékülés. Azzal, hogy Szeics, Szerbiának újonnan kinevezett sophiai ügynöke nemrég elfoglalta hivatalát, valószínűleg megszűnik a bolgár kormány s Szerbia sophiai diplomatiái képvisellete közt régibb idő óta fennálló feszültség. Az említett képviselő, Danicsnak Sophiából való távozása óta nemcsak érdemleges irányban, de a külső formások tekintetében is barátságosan, rideg magatartást tanúsított a bolgár kormányval szemben, míg most — állítólag — Szeics oly utasításokat vett kormányától, hogy a sophiai udvarral és kormányval szemben külsőleg is hasonlóképp viselkedjék, mint a többi hatalmak diplomatiái képviselői.

Ave Caesar.

Ma Romanoff Alexandrovics Niolaus, a császár elsőszülött fia, az orosz birodalom trónörökös-nagyhercege, felséges királyunk vendége a bécsi Hofburgban. Jó lesz ezt a dátumot megtartani emlékeztünkben, mert meglehet, hogy fordulópontra fog az képezni a két nagy szomszédország közt létező vonatkozásokban, mely országokat egy végzetes félreértés, melynek oka mi nem vagyunk, évtizedek óta feszült viszonyban tart egy más irányban.

Király ő felsége a már folyó hó 4-ére kitűzve volt átköltözést Gödöllőre csak azért halasztotta el három nappal, hogy az orosz trónörökös személyesen üdvözölhesse és mint a Habsburg-ház vendégét a saját lakában szálláschassa el.

A leendő császárnak — még Pétervárott megállapított uti programján a bécsi tartózkodásra csak huszonnégy óri idótartam van kitűzve; de ez a rövid idő is elég lesz arra, hogy az ifjú trónörökös saját szemével lássa nemcsak jószágát, őszintesége és keresztelensége által elbűvölő szívéllyességét a felséges patriarichának a hatalmas európai uralkodók közt. Es ha a leendő császár a nagy keleti utról való visszatérésekor ismét Bécsbe jár s hosszabb pihenőt tart, ama szilárd meggyőződést viheti majd haza magával s annak felséges ura atyja előtt is kifejezést adhat, hogy s-m Ausztria császárnak és Magyarország királyának szívében, sem népeinek lelkében gyűlölet vagy rossz indulat Oroszország és Romanoffház ellen nem uradódik, hogy a két birodalom közt létező békét itt nem a kényszer parancsának tartják, hanem a sors eléggé nem becsülhető jószág intézkedése gyanánt fogják fel, melynek megóvása és állandó fenntartása végett még a nagyobb áldozatok hozatalától sem riadnak vissza.

Miklós csárevis itt s utóbb a délkeleti országokban is, melyeket érinteni fog, látni s

tapasztalni fogja, hogy Ausztria Magyarország a Keleten csak azért kedvelt s áll te kintélyében, mert az odaváló népek hosszú évek tapasztalásából tudják, hogy ez a monarchia teljesen önzetlen jó akarattal viselkedik irántuk, hogy csak szíveket és lelkéket akar hódítani, nem pedig területeket az országokat csak barátokul akarja bírni nem pedig úralkodni felteitük, még kevésbé elnyomni őket. Es arról is meg fog győződni, hogy innen Oroszország és különösen annak jogos érdeket ellen mire sem vállalkoznak, Ennek felismerése nem maradhat jó következmények nélkül s tán nem sokára mutatkozni fognak ezek.

Napi hírek.

Alaptalan hír. Már egyizben megezőltolt az a koholt alaptalan hír, hogy Gróf Dégenfeld József főispán ur Hajdu vármegye és Debreczen város főispáni székét elhagyni készül, s Szatmár vármegye főispánjává neveztetnék ki. Most ismételve, még pedig közvetlenül a főispán úrtól nyert meghatalmazás alapján határozatlan kijelentjük, hogy ebből az egész hírből egy szó sem igaz.

Temetés. Ma délelőtt 10 órakor temették el Osterlamm Ernőné szül. Koller Janka urnót, Osterlamm Ernő főgymnasiun tanár nejét, a pterfai-utcai halottas házból. A temetésre nagy számmal jelentek meg a rokonok, barátok és ismerősök, valamint a főgymnasiumi, akadémiai, reáliskolai tanárok, a tanuló ifjuság és nagyszámu közönség. A halottas háznál és a temetőben a főiskolai énekkar zengett gyászdalokat. — Az egyházi szertartást Dicsőfi József ref. és Materny Lajos ág. ev. lelkészek végezték.

Polgármesteri jelentés. A városi közigazgatási bizottság tegnap tartotta ülését gróf Dégenfeld József főispán elnöklete alatt. Az ott felolvasott polgármesteri havi jelentésből közöljük a következőket: a rendőrség által letartott lovasért 16, rendőri kihágásért 141, összesen 157 egység. A városról eltoloncoltatott 34, vidékről a városon keresztül toloncoltatott 31, kényszerutlevéllel kiutasított 11. Különböző iparnemek önálló gyakorolhatására igazolványt kapott 25 egység. Munkakönyv 65 db. ideiglenes igazolvány 4 db. adatott ki. A katonai létszám volt közös hadseregbeli 1100 ember 452 lóval, m. kir. honvéd 901 ember 298 lóval. A lakosság által állami adó fejében befizetett mult évekről 9894 frt, folyó évről 26304 frt, késedelmi kamat 1053 frt, összesen 37251 frt. Befizetett továbbá hadmentességi díj 1056 frt, idegen adó 616 frt, idegen illeték 29 frt, iparkamrai költség 315 frt, járdaadó 327 frt, közmunkaváltás 2061 frt. A községi bíróság ügyforgalma volt 569 db, melyből elintéztetett 545 frt. 59 elrendelt végrehajtásból foganatosítottak 56 ot, 35 árverésből 9-et.

A postatakarékpénztár áldásos voltát hónapról-hónapra jobban érti a közönség. Október végén a takarékgazdálkodás 165,681 betevőknek 4,555,084 frtja volt, a cheque forgalomban pedig 837 résztvevőnek 1,309,670 frtja s így a betétek összege 6,364,753 frtra emelkedett.

Ló és baromvá-árterei rendezése. A hortobágyi vendéglőadónál áldások fogva tartatni szokott margitnapi baromvásárok jelentőségének érdekében a debreczeni gazdasági egylet kezdeményezése folytán a városi közgyűlés tudvalevőleg elhatározta, hogy ezen vásárok tartására a kereskedelmiügyi miniszterrel engedély keressék, a tanács pe-

dig megbizta Bészler Lajos tanácsnokot és Györy Kálmán mernököt, hogy a berendezés mikéntjére nézve javaslatot és költségvetést készítsenek. — A miniszter válasza már leérkezett. Azt írja benne, hogy mielőtt érdemleges határozata ezen ügyben, a város közönsége kérdezze meg a várostól 34 kilométer távolságon belül eső vásár tartási joggal bíró községeket, nincsen é kifogásuk a tervezett új országos vásár ellen? A közszek közül még csak Mike-Pécs nyilatkozott és pedig kedvezően. — A város alatti ló-és baromvásár tér rendezésének ügye pedig, melyre a közgyűlés 15000 forintot szavazott meg, most van tárgyalás alatt a felügyelminiszteri umban. — Vásáraink érdekében mindenestre kívánatos, hogy ezen fűző kérdések minél előbb megoldassanak. Epen ezekkel a kérdésekkel foglalkozik lapunk mai közgazdasági rovata.

Debreczeni festő a kiállításon. Kovács János debreczeni festőnek a budapesti kiállításra szánt szép kivitelű olajfestményei láthatók Koller Ede piacz-utcai üzlete kirakátaban. Három festmény van kiállítva, az egyik női arcoké, a másik kettő csendélet.

A kereskedő ifjak dalköre — mint értesülünk — folyó hó 16-án a Margit-fürdő dísztermében dalestélyt rendez.

Kossuth szobra Franciaországban. A dijoni csata emlékére a francziák szobrot állítottak, mely mint olyan általában a szabadság monumentuma lesz, s helyet fog foglalni rajta a Kossuth Lajos alakja is. A szobor főalakja Garibaldi leend s képviselői fogja a népek testvérí köztársaságának eszméjét. A terv szerint oszlopokon nyugvó bronzkupolán áll, mely a földgömböt ábrázolja; alatta pedig körül, kiszögellő talpazatokon hat szobor: Tell Vilmos, Washington, Bolivar, Kossuth Lajos, Garibaldi és Hugo Viktor szobra. Vázlatok már készülnek. Gyűjtést fognak rendezni egész Európában és Amerikában. Magyarország lakosai is impozáns áldozattal fognak járulni e szoborhoz, mely hasznok nagy fiát még életében dicsőíti a szabadság eszméjének halhatatlanjai között.

Az „István” gazdalmi társulat munkásainak önképző és segélyző együletének köre ma kezd meg tőli felolvasási estélyét, mely alkalomból a kör derék elnöke Smiles angol író világhírű „Önsegély” című munkájából (ford. K. Tóth Kálmán) a nemzeti és egyéni önségélyről fog felolvasni.

Megégett örök. Bogdán József 75 éves Kis-uj-utczán lakó csizmadia mester, akinek elhalt felesége utáni bánatában megzavarodott az esze, tegnapelőtt melléig erő hosszú szakalát bekente petróleummal, s azután meggyújtotta. De mikor azután az arczán is égni kezdett a petróleum, segélyért kezdett el kiabálni. A házban lakók azután ápolás alá vették az összeégett arczu vén embert, aki még most is közelebb áll a halálhoz mint az élethez.

A magyar államvagyon. Az állami számvévszék által az 1889-diki zárszámadásokkal együtt kimutott vagyon mérleg szerint a magyar állam vagyon 1889. végén 1,901,395,581 frt. 24 1/2 kr. (1888-hoz képest 61732733 frt. 53 kr.) ezzel szemben a teher 1,734185091 frt 63 kr.

Uj vasut-igazgatósági tagok. A debreczen-h-nánás büd-szent-mihályi helyiérdeki vasut részvénytársaság igazgatóságába a kereskedelmiügyi miniszter a kormány részéről igazgatósági tagul a debreczeni üzletvezetőség üzletvezetőjét Sággy Gyula vezérfelügyelőt nevezte ki. E kinevezést a mai igazgatósági ülés az ügykezelés könnyebbé tétele szempontjából is nagy örömmel fogadta; de

A korridoron találkoztak is ő lódságaik. De e perczben belépett egy elegánsul öltözött ur, bemutatva magát mint mr Hovlay és röviden a legnagyobb sajnálatát fejezte ki a felett, ha valami a balletben 6 magasságaiknak visszatetszett volna.

— Hm, hm, — mondá mr Grundy, bizonyára — hm, hm, — a ballet elmaradt volna, de azért minket ön egy kellemes estével lekötöztetett.

— Valóban? — Köszi, mert lódságtoknak e jószágos mondasért. De szabad lenne az uraságokat felkérnem, néznék meg azt a technikai apparátust, melylyel ön a színpadon dolgozom? Igen? Ez esetben engedjék meg, hogy elől menjek.

A függöny éppen le volt bocsátva. A püspökök kíváncsian jelentek meg a pokol e kástanában, hol az ürdögök inscelkednek. Csupa ismerősöket találtak ott, akikkel az antiteatristák szóba ereszkedtek, kellemes csoportozatot alkotva, míg e püspöki feleségek a nézőtérben türelmetlenül várták őket.

Ebben a perczben a függönyt tévedésből felhúzták. Az volt aztán a tabló! Ott álltak a kóristánok, a ballerínák, a püspökök közéjük elvegyülve csoportozatokban, élénk beszélgetésbe elegendve, ott volt az egész antiteatrista frakció.

Az egész alig tartott egy perczig; borzasztó kiáltozás hallatszott a színpadról, de egyszersmind a nézőtérrel is. Mrs Grundy mindent f-leved kirohant a színházból — és — a többi titokban maradt.

Hanem annyi bizonyos, hogy a püspök urak ő lódságaik és nejeik a legközelebbi napokban igen egészségtelennek találták London levegőjét.

ettől eltekintve is szerencsés e kinevezés és nagy nyereséget jelent a vasut-társaságra nézve, hogy vezetői sorába egy ilyen kitűnő szakértő lépett, a milyennek Sággy Gyulát émeletjük. Az igazgatóságnak másik új tagja van. H-Böszörmény város ugyanis a polgármesterségtől visszalépett Paksy Károly helyére az igazgatóságba az új polgármester S o m o s s y Béla volt országgyűlési képviselőt nevezte ki.

A közbághid terveit és költségelőirányzatát a nagyobb építkezések vezetésével megbízott állandó küldöttség gróf Dégenfeld József főispán elnöklete alatt tegnap tárgyalta, elfogadta és végleges elfogadás, az építés elrendelése végett biz. közgyűlés elé terjesztetni határozta. A vágóhíd 20540 □ méter, vagyis negyfeld kat. hold kőfallal kerített területen épül. Efelőre következő épületek épülnek fel: a főbejáratnál két földszintes épület, melyekben az igazgató, az orvos, a gépész, a kapus, a szolgák lakásai, a pénztár, az iroda, a rendőrség helyeztetik el; egy lóistálló, egy sertéskopaszty és paczalmosé, egy egészségügyi udvar vágóhelyiséggel és orvosi szobával, egy nagy vágóépület szarvasmarha és juhvágrára, egy nagy verha és fedett perzselőépület, egy nagy marha és juh-istálló-épület, egy nagy sertésöl és akolépület, egy víztorony, egy hűtőkamara; összesen 11 különálló épület. — A vágóépületek csarnok és kamara rendszerben vannak tervezve. Gondolkodva van pinceszokról, vízvezetékéről és csatornázásról. — Ki van jelölve három szabad perzselő. Elégendő hely marad a később szükségessé váló új építkezésekre.

Zóna a debreczeni-nánási vasuton. A zóna-díjszabás behozatalának kérdése már tavaly felmerült a debreczen-h-nánás-büdszent-mihályi vasut-társaság kebelében, s azóta mindig vájodik. Mert bármily fényes, nem reménylett eredményt mutatkozik az államvasutak személyforgalmában a zóna behozatala óta és bármennyire kecsesgetően fejlődik a kisebb helyiérdeki vasutak forgalma is, a melyek életbeléptették, a zóna-tarifát, mint például a pinkafői vasut; az igazgatóság mégis felette nehezként és komolyan megfontolandónak tartja a reform behozatalát, mely a társulatra nézve nagy risikóval jár. A társulat üzleti bevétele a mult évi személy forgalom után a zóna díjszabás tételei szerint számítva 30% csökkenést eredményezett volna. Bizonyos, hogy ez kevés biztatást nyújt. De másfelől az is figyelembe veendő, hogy a zóna-díjszabás életbeléptetése a személyforgalmat 30, 40 esetleg 50%-kal emelné s ezzel a veszteség ki volna egyenlítő, s a vasut jötkonyabbban szolgálná az átszelt vidék érdekeit. A igazgóság, mely ma ülést tartott a városházban, nem is kíván elzárkózni a zóna alkalmazása elől, és megbizta budapesti képviselőségét, hogy az új díjszabás életbeléptetése tárgyában illetékes helyen tárgyalásokat kezdjen; eljárása eredményéről ide jelentést tegyen. — Ugyanezen igazgatósági ülésnek egyéb tárgyai közt figyelmet érdemel az is, hogy a jótállási határidők minden irányban kifogás nélkül letelvéen, a biztosítékul visszatartott összeg az építési fővállalkozóknak visszaadott.

Adjunk-e pénzt a gyermek kezébe? Erre a kérdésre rendszeren azt felelik, hogy ne s ha kérdik, miért ne? az a felelet, „mert a gyermek nem ismeri a pénz értékét és azért nem tud vele bánni.” Egy svájci lap most foglalkozva a kérdéssel, így okosodik: Mikor ismerje hát meg a gyermek a pénzt és értékét? Akkor, midőn már nem gyermek? Mikor már elhagyja az iskolát? Ki csak nehezen tanulja meg, hogyan bánják vele. Azért idején kell hozzá szoktatni a gyermekeket, hogy tanulják megbecsülni a pénzt. Nagyon természetes, hogy nem túlságos összeggel kell kezdeni. Eleinte néhány krajczár zsebpenzt adunk a kicsiknek, kiket ez ártalmatlan büszkeséggel, öntudattal tölt el. — Megtanulja így a gyerek a takarékoskodást és azt, hogy saját költségén másoknak örömet okozzon. Szoktassák hozzá a bevételek és kiadások följegyzéséhez. Ritka eset, hogy szülők, kik kellő óvatossággal pénzt adnak ifjú gyermekeiknek, azt megvárják, ellenkezőleg nem sahkott jót vezetni, ha iskolás gyermekeket elvonnak még egy-két krajczárt is.

A szerény asszony. Mintha paprikával szórták volna tele az arczát; a szemé látszó, mint két fagyugyertyaláng, csattanó, reszegő a hangja: — Ide-hallgassa kapitány ur, olyat mondanék erre a fiatal emberre... És kinyújtva hosszú karját, rámutat egy kopotás, tizennyolcz éves fiúra, akinek csupa láng az arca és reszket minden tagja. — Beszéljen! A fiatal ember kérő pillantása őszentalálkozik a dühös nő tekintetével. Mintha megértene, hogy könyörületet akar a szegény fiu, mosolyra fanyalodott arczcait szelidebb hangon folytatja: — Ez a fiu!... (Szemérmese!) A többi szerénységem tiltja megmondani... E többire a kapitány nem is volt kíváncsi.

Kissé goromba. Az egyik gavallér dicsekszik a másikkal, hogy ő teljesen ért mindent francziául csak beszélni nem tud. No persze, persze mint az én barátom, az is mindent ért csak beszélni nem tud.

A zóna eredményei. A zóna első esztendőjéről közlik már a végleges adatokat. Ezekből kitűnik a személy forgalom meglepő növekedése. E szerint a zóna első éve, a megelőző esztendőhöz képest, 7, 71,467 személy és 135,939 podgyász szállítá ával emelkedett. A bevételi többlet a személyforgalomban 1,815,422 forintot, a podg-ászforgalomban 212,738 frt, együtt 2,028,160 frtot tett.

Friss
kassai sonka és virstli
 mely a téli ideyben mindenkor készletben tartatik, valódi Schweici E menthali, Gróji, Parmai stb. sajtok.
 ÉBMLLÉK! tisztán kezelt bakar és asztali borok.

Friss
Tátrai juh turó
 kis bűdönökben is, továbbá: friss
CARFIOL és MARONI

Versei édes mustár, Nagybányai szilva és lekvár, Stockeraui és Szepeségi főzelékek, Cognac, Rumot, Theát, valamint legjobb minőségű fűszerárakat ajánl:
Varga Lajos
 fűszer kereskedő.

Szabó Lajos Fiai,
 cégénél
 ujjonnan raktárra érkeztek:
Női ruhaszövetek,
Szines mosó velezek,
Téli (Himalaya) kendők,
 Alsó ingek, nadrágok,
Harisnyák, kesztyűk.
 Nagy választékban:
 Függönyök, ágyszerítők,
 Flanell takarók, lópokrócok,
Szönyegek.

Kunz József és Társa
 Budapest, Debreczen, N.-Várad.
Szönyegek,
 függönyök, butorkelmék,
 ágyszerítők,
flanell takarók,
 paplanok, matrácok
 és valódi

Jaeger alsó ruhákkal
 dusan felszerelt raktárakat a n. érdemi közönség szives figyelmébe ajánlják.

JAEGER.
Kardos Lászlónál

Czepléd utczai fő és piaci főközletében:
 kaphatók: az eredeti és egyedül valódi Jaeger egészség fenntartó és fejlesztő ingek, ujjasok, lábravalók, férfi és fiuk részére.

Ingek, ujjasok, vállfűzők, vállfűzővédők, bugyogók, soknyák, mellvédők, térdelegetők, hölgyek és leányok részére.

Lovagló mellények, lábszár melegítők, haskötők a katonaság részére.

A gyakorlat folytán legkitünőbbnek bizonyult egészségvédő mosható Jaeger gyapju utczai fiuöltönyök minden színben és többféle szabás szerint.

Férfi, női, rövid és hosszú harisnyák.

Nagyváaszték szines ablakfüggönyökben, gyapju ágyszerítőkben és flanell takarókban

Rumburgi, Creas és Irlandivásznakban, fehér és szines zsebkendőkben, teljes kiházasítási kelegyekben valamint minden szakmába vágó cikkekben.

Dr. JAEGER tanár
 ALSÓ RUHAI EREDETI GYÁRI ÁRON KAPHATÓK.

WEISZ SÁNDOR

FÉRFI-SZABÓ és DIVAT-ÜZLETÉ
 DEBRECZEN, FÖTÉR.

Ajánlja férfi ruhákra mérték szerint dusan felszerelt raktárát, bel- és külföldi GYAPJUSZÖVETEKBEK, kítűnő minőségű GACSI gyártmányu szövetekben.

Dr. Jaeger tanár
 védjeggyel ellátott
 téli alsó ruhák

eredeti GYÁRI ÁRON kaphatók;

melyről kívánatra árjegyzékkel ingyen és bérmentve szolgálók.

Továbbá mindennemű, a férfi divat szakmába vágó cikkek, u. m.

feherneműek, keztyűk, téli alsó ruhák stb

NAGY KALAP RAKTÁR.

Mindennemű utazó cikkek, illatszerek,

legújabb divatu nyakkendők, esőernyők, sétabotok a legjűnyosabb árban kaphatók.

Legújabb divatu cilinderek és claqueok.

Egyedüli raktár valódi Karlsbadi cipőkben.

Köhögés ellen

Mell- és tüdőbetegségek részére.
 Ezen szörp mell- és torokbajoknál, elnyálkásodás, rekedtség, idült hurut, inger és számkökögés, nehézlégzés, tüdővész, továbbá általános és gyomorgyengéségnél legjűnyosabbsikerrel használtatik.

Kárpáti mellpasztillák
 Ezen pasztillák a Magas Tátrán található gyógyfűvek és gyökerekből készűnek, szintűn legjűnyosabbsikerrel használtatnak a tettebb felsorolt betegségeknel. Egy doboz ára 26 kr.

Kárpáti mellhúsa.
 Egy nagy csomag 40 kr, egy kis csomag 20 kr. Szintűn kítűnő sikerrel használtatik a tettebb felsorolt betegségeknel.
 Valódi minőségben kapható a készűtő Molnár Lipót gyógyszerésznél Kassán, Debreczenben Dr. Rothschnek V. Emil gyógyszerésztárában.
 (Telefon hálózati 5-ik szám.)

A „DEBRECZENI ELLENŐR”

könyvkiadóhivatalában
 megjelentek és kaphatók a következő könyvek

Vértesi Arnold összes munkái I—VII. vaskos diszkötés. Egy-egy kötet ára	2 frt 10 kr.	Vértesi Arnold „Öngyilkosok“ elbeszélések ára	1 frt — kr.
a 7 kötet együtt	14 „ — ”	Karczag Vilmos „Ma és mindig“ elbeszélések ára	1 „ 50 „
Gróf Vay Dániel „Magyarország története“ 3 vaskos diszkötet ára	7 „ — ”	Karczag Vilmos „Szerető szivek“ elbeszélések ára	1 „ 20 „
Vértesi Arnold „Páriák“ elbeszélés ára	1 „ — ”	Karczag Vilmos „Macskák“ (történetkék) ára	1 „ — ”
Vértesi Arnold „A bojár leánya“ regény 2 köt. ára	2 „ — ”	Molnár László „Egy kis város krónikája“ elbeszélések, ára	1 „ 20 „
Vértesi Arnold „Fecskefészek“ regény 1 köt. ára	1 „ — ”	Mátray Lajos „Fazekas Mihály élete és munkái“ ára	1 „ — ”
Vértesi Arnold „A jegyző kisasszony“ regény 1 kötet ára	1 „ — ”	R. P. O. „Titkos szerelem“ regény 1 kötet ára	— „ 80 „
Vértesi Arnold „A debreczeni diák“ regény 1 kötet ára	1 „ — ”	Bugyi Sándor debr. talyigás kalandjai 1 kötet — „ 60 „	
Zolthay Lajos Tiszántuli egyházkerületi térképe vászonra huzva (leszállított ár)	1 „ 50 „		

Vidéki megrendelések postafordultával eszközöltetnek.